

Maakuntahallituksen lausunto vuoden 2025 arviointikertomuksesta

Tarkastuslautakunta 07.05.2026 § 10

Selostus

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Päätösesitys:

Tarkastuslautakunta laatii ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja antaa sen maakuntavaltuustolle.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti esityksen mukaan.

Maakuntavaltuusto 09.06.2026 § 5

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Nina Suomalainen antaa asiasta suullisen selostuksen kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntavaltuusto päättää

- merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 tiedoksi,
- että arviointikertomus viedään maakuntahallitukselle tiedoksi.

Päätös:

Maakuntavaltuusto päätti esityksen mukaan.

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 102

Selostus

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Lausunto valmistellaan maakuntahallituksen kokoukseen 26.10.2026.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Maakuntahallitus 26.10.2026
165/00.03.00.00/2026

Selostus

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kokonaisuutena liiton toiminta vaikuttaa vakaalta ja tavoitteelliselta, mutta lähivuodet edellyttävät edelleen tarkkaa talouden hallintaa, toiminnan priorisointia ja vaikuttavuuden nykyistä selkeämpää osoittamista. Tarkastuslautakunta katsoi arviointikertomuksessaan, että maakuntavaltuuston vuodelle 2025 asettamat tavoitteet ovat olennaisilta osin toteutuneet siltä osin kuin liitto on voinut niihin itse vaikuttaa.

Tarkastuslautakunnan tekemät huomiot:

1. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota tavoitteiden ja toiminnan tuloksellisuuden arviointiin. Jatkossa tavoitteiden mittareita tulisi kehittää niin, että niiden perusteella voidaan nykyistä selkeämmin arvioida, mitä hyötyä ja tavoitteita Uudenmaan liitto on toiminnallaan saavuttanut. Samoin hankkeiden pitkäaikaisten vaikutusten, pysyvyyden ja konkreettisen vaikuttavuuden arviointia on hyvä edelleen kehittää.
2. Uudenmaan liiton tulisi viestinnässään nykyistä vahvemmin huomioida myös kuntien luottamushenkilöt ja muut maallikkotason kohderyhmät.
3. Tulevina vuosina strategialähtöisyys, säästötoimet ja henkilöstötilanne tulee pitää tasapainossa tulorahoituksen heikentyessä. On kiinnitettävä huomiota sekä henkilöstökulujen että ostopalveluiden kasvun pitämiseen maltillisena. Työnkuormitusta ja henkilöstön jaksamista on seurattava tarkasti myös tulevina vuosina.
4. Tarkastuslautakunta kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin maksuliikenteen kontrollin edelleen kehittämiseksi sekä työterveyspalveluiden kilpailuttamiseksi tilintarkastajan suosituksen mukaisesti.
5. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteita olisi hyvä tarkastella niiden ajantasaisuuden varmistamiseksi.
6. Tarkastuslautakunnan näkökulmasta liiton tulorakenteeseen liittyy rakenteellinen riski. Liiton tulopohja on kapea ja vahvasti sidoksissa kuntien maksuosuuksiin, joiden leikkaaminen vuodelle 2026 heikentää pysyvästi toimintatulojen tasoa. Toimintatulot eivät siten sellaisenaan luo puskuria kasvaville kustannuspaineille, vaan korostavat menojen hallinnan ja talouden sopeuttamisen merkitystä tulevina vuosina.

Maakuntahallituksen lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta

1. Uudenmaan liitossa on ollut käynnissä toiminnan strategialähtöisyyden kirkastaminen vuodesta 2024. Osana tätä työtä on kehitetty myös toiminnan sitovien vuositavoitteiden ja niiden tulosten vaikuttavuuden raportointia. Työ jatkuu nyt käynnissä olevan vuoden 2027 talousarviovalmistelun yhteydessä. Tämän vuoden valmistelutyössä tullaan erityisesti kiinnittämään huomiota tavoitteisiin liittyvien mittareiden valintaan ja sen kautta tavoitteiden tulosten vaikuttavuuden arviointiin osana tulevaa raportointia.
2. Kuntien luottamushenkilöt tullaan huomioimaan vuoden 2027 aikana entistä tärkeämpänä kohderyhmänä liiton viestinnässä ja heidän aktiivisemmaksi tavoittamiseksi tullaan kehittämään systemaattinen

toimintamalli. Toimintamalli tulee sisältämään muun muassa erilaiset viestintämateriaalit sekä vuorovaikutuksen kanavat. Pääasiallisena kohderyhmänä tässä kehitystyössä tulevat olemaan kunnanhallitusten ja -valtuustojen puheenjohtajistot.

3. Johtoryhmä seuraa toiminnan ja talouden toteutumista kokouksissaan vähintään osavuosikatsausten syklissä. Käynnissä oleva talouden tasapainotusohjelma liittyy nimenomaan ostopalveluiden sekä muiden ei-sidottujen kustannusten jatkuvaan arviointiin sekä maltillisena pitämiseen. Liiton työntekijöiden työnkuormitusta seurataan muun muassa kaksi kertaa vuodessa tehtävillä pulssi-mittauksilla, kerran vuodessa tehtävällä laajemmalla henkilöstökyselyllä sekä päivittäisissä työntekijöiden ja lähiesihenkilöiden välisissä vuorovaikutustilanteissa.
4. Vuodelle 2026 määritettiin kolme sisäisen valvonnan painopistettä, joista yksi kuuluu: *Uuden taloushallintojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönoton yhteydessä varmistetaan sisäiset kontrollit ja toimivallat.* Uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönotto on hyvässä vaiheessa ja sisäiset kontrollit käydään läpi osana käyttöönottoprojektia. Tarvittaessa toimintatapoihin ja vaarallisiksi tunnistettuihin työetjuihin tehdään muutoksia. Sisäisen valvonnan painopisteiden toteutuksesta raportoidaan osana vuoden 2026 toimintakertomusta. Työterveyspalvelut kilpailutetaan vuoden 2027 aikana.
5. Maakuntavaltuusto on päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 3.12.2014. Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuuden kehitystyötä vuonna 2026 ko. periaatteet käydään läpi ja päivitetään tarvittavilta osin niin, että maakuntavaltuusto voi käsitellä ne kokouksessaan joulukuussa 2026.
6. Huomio tulorakenteen riskistä on paikkansapitävä. Uudenmaan liitto on kuntayhtymä, jonka tulorakenne koostuu lähes yksinomaan kuntien jäsenmaksuista. Liiton ei ole tarkoitus tehdä voittoa toiminnallaan eikä toimia markkinoilla palvelujen tarjoajana. Tästä syystä muita tulonlähteitä ei ole eikä niitä olla suunnittelemassa. Menojen hallinta ja talouden sopeuttaminen on johtoryhmän jatkuvan seurannan alla.

Asian tausta

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon maakuntavaltuustolle.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas